

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Kanunlar Genel M¼d¼rl¼đ¼

Sayı : 56020453/2013-610.01-195/3090/5924
Konu : Yazılı soru önergesi

16/02/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIğINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 19/02/2013 tarihli ve 43452547-120.07-108846 sayılı yazı,
b) 14/03/2013 tarihli ve 964/1823 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Iğdır Milletvekili Pervin Buldan tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/17461 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2013-610.01-195/3089/5923
Konu : Yazılı soru önergesi

16/09/2013

Sayın Pervin BULDAN
İğdır Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/17461 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- A) 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun,

1- "Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının infazı" kenar başlıklı 25. maddesinin, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının infazı rejimine ait esasların düzenlendiği birinci fıkrasının (b) bendinde, "Hükümlüye, günde bir saat açık havaya çıkma ve spor yapma hakkı tanınır."; (c) bendinde, "Risk ve güvenlik gerekleri ile iyileştirme ve eğitim çalışmalarında gösterdiği gayret ve iyi hâle göre; hükümlünün, açık havaya çıkma ve spor yapma süresi uzatılabileceği gibi kendisi ile aynı ünitelerde kalan hükümlülerle temasta bulunmasına sınırlı olarak izin verilebilir."; (h) bendinde, "Hükümlü, kurum iç yönetmeliğinde belirtilenlerin dışında herhangi bir spor ve iyileştirme faaliyetine katılamaz.";

2- "Oda ve eklentilerinde bulundurulabilecek kişisel eşyalar" kenar başlıklı 35. maddesinde; "Kapalı ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlülerin oda ve eklentilerinde bulundurulabilecekleri veya bulunduramayacakları kişisel eşya, gıda, tıbbî malzeme ve diğer ihtiyaç maddeleri yönetmelikle düzenlenir.";

3- "Yönetim tarafından alınabilecek tedbirler" kenar başlıklı 49. maddesinin ikinci fıkrasında, "Kurumun düzeninin ve kişilerin güvenliklerinin ciddi tehlikeyle karşı karşıya kalması hâlinde, asayiş ve düzeni sağlamak için Kanunda açıkça belirtilmeyen diğer tedbirler de alınır. Tedbirlerin uygulanması, disiplin cezasının verilmesine engel olmaz.";

4- "Sürelili veya süresiz yayınlardan yararlanma hakkı" kenar başlıklı 62. maddesinin üçüncü fıkrasında; "Kurum güvenliğini tehlikeye düşüren veya müstehcen haber, yazı, fotoğraf ve yorumları kapsayan hiçbir yayın hükümlüye verilmez.";

B) Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmeliğin, "Bulundurulabilecek hayvanlar ile diğer eşyalar" kenar başlıklı 15. maddesinin üçüncü fıkrasında; "Hükümlülerin kendilerini geliştirmeleri için gerekli görülen eğitim ve kültürel çalışmalarında kullanabilecekleri malzemeleri, koğuş, oda ve eklentiler dışında, idare tarafından uygun görülecek yerlerde ve denetim altında bulundurmasına ve kullanmasına kurum olanakları çerçevesinde izin verilebilir.",

Hükümlerinin yer aldığı malûmlardır.

II- Türk ceza mevzuatında "tutsak" kavramı bulunmamaktadır. 5275 sayılı Kanun ile Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük hükümleri uyarınca ceza infaz kurumlarında, suçlu olduğuna karar verilen "hükümlüler" ile yargılamaları devam eden "tutuklular" barındırılmaktadır.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin mevzuat hükümleri de, tüm ceza infaz kurumlarımızda, hükümlülerin ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefî inanç, millî veya sosyal köken ve siyasî veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaksızın uygulanmaktadır.

III- Avrupa Birliğine katılım sürecinde, Ülkemizde “işkenceye karşı sıfır tolerans” politikasını hayata geçirerek işkencenin önlenmesi ve bu yöndeki iddiaların ortadan kaldırılması, kişilere karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmış, bu yöndeki tüm denetim ve yargı mekanizmaları oluşturulmuştur.

Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu da dâhil olmak üzere, bütün ceza infaz kurumlarının faaliyet ve işlemleri denetime tâbi tutulmaktadır.

Bu çerçevede;

1- Yargı denetimi kapsamında, ceza infaz kurumları, 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri tarafından denetlenmektedir. Hükümlü ve tutuklular, cezanın infazına veya kurumdaki yaşam koşullarına ilişkin şikâyetleri nedeniyle infaz hâkimine şikâyet başvurusunda bulunabilmekte, infaz hâkiminin kararına karşı da ağır ceza mahkemesine itiraz edebilmektedir. Bu şekilde, kurumların bütün işlem ve faaliyetleri yargı denetiminden geçirilebilmektedir.

2- İdarî denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri tarafından denetlenmektedir.

3- Sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında, 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan ve kurulduğu ağır ceza merkezinin yargı çevresinde faaliyet gösteren izleme kurulları, hâkim ve Cumhuriyet savcılarının oluşan adlî yargı adalet komisyonlarınca oybirliğiyle seçilen sivil kişilerden oluşmaktadır. Bunlar da, kendi içlerinden bir üyeyi başkan olarak seçmektedirler. Anılan kurullar, 4681 sayılı Kanunun 7. maddesi gereğince, iki ayda en az bir kez kuruma giderek denetim faaliyetinde bulunmak zorundadırlar. İzleme kurulları, hazırlamış oldukları raporları Cumhuriyet başsavcılığına, Bakanlığımıza, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığına ve görev alanına giren bir şikâyet söz konusu ise infaz hâkimliğine göndermektedirler. Sivil toplum denetimi kapsamında, Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığınca il ve ilçelerde sivil toplum temsilcilerinden oluşturulan il ve ilçe insan hakları kurulları da ceza infaz kurumlarını ziyaret edebilmektedirler.

4- Parlamento denetimi kapsamında, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri ceza infaz kurumlarını ziyaret ederek araştırma ve denetleme faaliyetlerinde bulunabilmektedirler.

5- Uluslararası denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından da denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolün (OPCAT) onay süreci 27/09/2011 tarihi itibarıyla tamamlanmış ve Ek Protokol 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

kışilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından periyodik aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleri ile ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir. Hükümlü ve tutuklular tarafından gerek doğrudan gerekse sivil toplum örgütleri, resmî ya da özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adli ve idarî yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine titizlikle tevessül edilmektedir.

IV- Tekirdağ Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen cevapta;

A) Hükümlü ve tutukluların barındırıldıkları odaların havalandırma bahçelerine açılan kapılarının sabah sayımıyla birlikte açıldığı ve mevsimlere göre havanın kararına saati dikkate alınarak gün boyu açık tutulduğu; 01/03/2013 tarihi itibarıyla, havalandırma kapıları 08:00-18:30 saatleri arasında açık olacak şekilde uygulama yapıldığı; bununla birlikte, 5275 sayılı Kanunun 25. maddesi gereğince ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûm olanlar ile hücreye koyma disiplin cezası alanların havalandırma bahçesinden yararlanma sürelerinin mevzuat gereği daha kısa tutulduğu; diğer taraftan, hükümlü ve tutukluların protesto amacıyla bahçe kapılarını şiddetli şekilde çarpıp tekmeleyerek disiplin dışı eylemlerde bulunmaları hâlinde, kapıların kilit ve menteşelerinin zarar görmemesi için havalandırma bahçesine açılan kapıların, 5275 sayılı Kanunun 49. maddesi gereğince tedbiren kapatılabildiği;

B) Hükümlü ve tutukluların talep etmeleri hâlinde emanet para hesaplarındaki para miktarıyla ilgili olarak her zaman bilgi edinmelerinin mümkün olduğu;

C) Ceza İnfaz Kurumu İç Yönetmeliği gereği, hükümlü ve tutuklulardan yalnızca muhtaç durumda olanların temizlik malzeme ihtiyaçlarının Kurum idarelerince karşılandığı, diğer hükümlü ve tutukluların ise bu malzemeleri Kurum kantininden satın alabilmelerinin mümkün olduğu;

Ç) Hükümlü ve tutukluların odalarındaki yatakların eski ve yırtık olmasının söz konusu olmadığı, her iki ceza infaz kurumunda da hükümlü ve tutukluların yataklarının yenileriyle değiştirilmesi işleminin tamamlandığı; ancak bir kısım hükümlü ve tutuklunun Kurum idaresine dilekçe vererek, daha rahat olduğu gerekçesiyle eski yataklarını talep etmeleri üzerine depoya kaldırılan eski yatakların kontrol edildikten sonra kendilerine geri verildiği;

D) Odalarda bulundurulabilecek kitaplara ilişkin, ceza infaz kurumu eğitim kurulları tarafından, 5275 sayılı Kanunun 35. maddesi, Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkındaki Yönetmeliğin 15. maddesi, Ceza İnfaz Kurumları Kütüphane ve Kitaplık Yönergesinin 10, 11, 12 ve 30. maddeleri uyarınca işlem yapılmakta olduğu; hâlihazırda Kurumda hükümlü ve tutukluların odalarında bulundurabilecekleri kitap sayısı ile ilgili herhangi bir sınırlama bulunmadığı;

Hükümlü ve tutuklulara gelen süreli ve süresiz yayınların 5275 sayılı Kanunun 62. maddesinin üçüncü fıkrası gereğince Kurum Eğitim Kurulunca değerlendirildiği, ayrıca mahkemece haklarında yasaklama kararı verilmiş olan yayınların da teslim edilmediği ve ilgisine yapılan tebliğle başvuru ve itiraz mercilerinin gösterildiği;

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Kanunlar Genel M¼d¼rl¼đ¼

H¼k¼ml¼ ve tutukluların kurum idarelerinin karar ve uygulamalarına karşı her zaman infaz h¼kimliđine řik¼yet hakkının bulunduğu; UYAP kayıtlarına g¼re h¼k¼ml¼ ve tutukluların Eğitim Kurulu kararları nedeniyle Kurum g¼revlileri hakkında yaptıkları herhangi bir suç duyurusuna da rastlanılmadığı;

E) Tekirdağ 1 ve 2 Nolu F Tipi Y¼ksek G¼venlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda barındırılan h¼k¼ml¼ ve tutukluların kendileri, yakınları ve çeşitli merciler tarafından 2008 yılından bu yana, g¼revi k¼t¼ye kullanma, g¼revi ihmal, hakaret, tehdit, k¼t¼ ve keyfi muamele isnatlarını içeren 170 başvuru yapıldığı; bu başvurulardan 117'sinin ceza infaz kurumu idarecileri, 53'¼n¼n ise diğer personelle ilgili olduğu; s¼z konusu başvurulardan 148'i hakkında adlı ve idar¼ y¼nden soruşturma yapıldığı; 22 başvuruyla ilgili adlı ve idar¼ soruştırmaların devam ettiği,

Bildirilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan